

Алтай Республиканын үредү ле билим Министерствозы
БУ ДПО РА «Алтай Республиканын үредү ишчилеринин
билгирин бийиктедер ле такып профессионал үредү
берер институт»

ТАБЫШКАК ЖЕРИНДЕ

Горно-Алтайск, 2018

«Кыр-кыр» этти,
Кырды ажа берди.

(Вертолет)

Тыр-р, тыр-р этти,
Тыркырап сала берди.

(Трактор)

Буудай, арба, арыш –
Олор ончозы аш,
Олордонг эдилет ...

(Калаш)

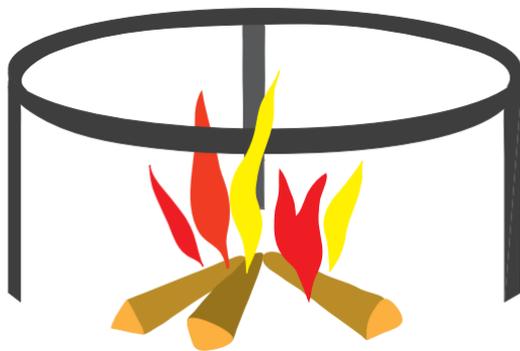

Суйук та болзо, суу эмес
Ак та болзо, кар эмес.

(Сүт)

Јаланда јайкалган,
Отто куурылган,
Соқы-баспақтан
чыққан ...

(Талқан)

Ўч бутту, жаңыс курлу
Кызыл жалбышту.

(Очок)

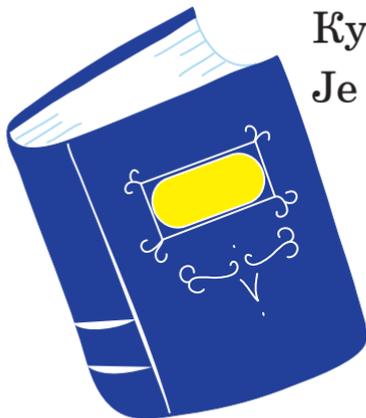
Ак јалангла јорголойт,
Истери көпти
куучындайт.

(Авторучка)

Куучынданбас,
Је көпти айдып турат.

(Бичик)

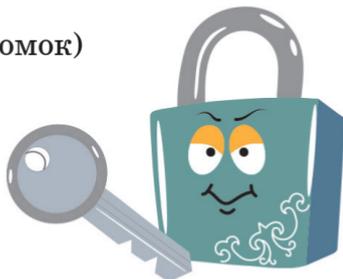

Ток-ток, токулдайт,
Тик-так, кунукпайт,
Базат ла базат,
Жүре бергени билдирбейт.

(Час)

Түрүлип калган ийдичек
Тиштебейт, үрбейт
Айылга кийдирбейт.

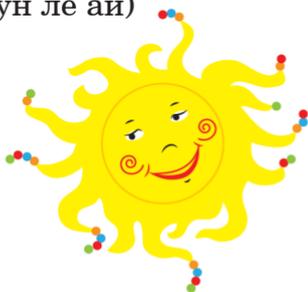
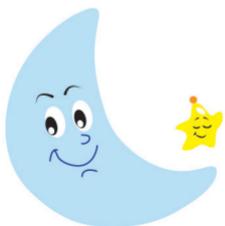
(Сомок)

Бирүзи: «Түш јакшы!» – дийт,

Бирүзи: «Түн јакшы!» – дийт.

(Күн ле ай)

Көбү, је төжөк эмес.

Бийикте учуп жүрет,

Је куш эмес.

Јаанап-јаандап баштаза,

Јааш-јанмыр урулат.

(Булут)

Кышкыда ак тонын жабынган,

Терен оронгон уйкуда.

Жаскыда, жайгыда

Күн изү тийгенде,

Шолырап аккан

Сүүнчилү жүгүрүкте.

(Суучак)

Жас келерде,

Жажыл торко кебис жайылды.

(Өлөң)

Јаскыда – јажыл,
Күскиде – сары.

(Јалбырак)

Бойында тын јок,
Кижини чагып ийет.

(Чалкан)

Өлөң ортодо
Кызарган карагылайт,
Ончозын сүүндирип,
Ооско суранат.

(Кой жиилек)

Тегерик, болчок,
Кып-кызыл.
Тилге салза – тату, кычкыл.

(Кызылгат)

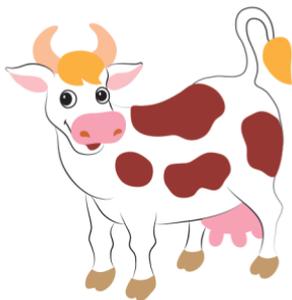
Јаражай чачы тышкары јайылат,
Қызарган бойы јерде јажынат.

(Моркоп)

Бултак, кызыл болчоктор,
Бу бышкан ...

(помидор).

Алдымда менин айрууш,
Кийнимде менин – јалмууш.
(Уй)

Бү-ү-ү, бү-ү-ү!
Јалаң өлөңдү-ү-ү.
Мен сүзер
мүүстерлү-ү-ү.
(Бука)

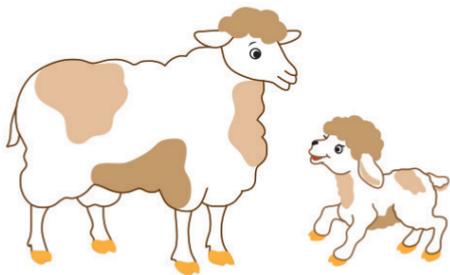
Таштан ташка
Секирип жүредим.
Ноокы кийим
Сыйлап бередим.

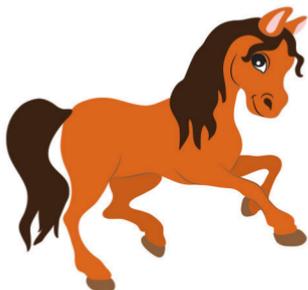
(Эчки)

Бу кайдан келген, таны?
Ме-е-е! Ме-е-е!
Жалбырак меге-е-е,
Мелей сеге-е-е-е.
Ме-е-е! Ме-е-е!
Өлөң сүүйдим,
Мантап жүредим.

(Кой)

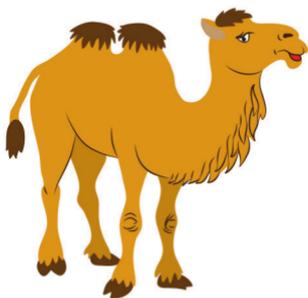

Иго-го, иго-го!
Мен жорго!

(Ат)

Эки көзи тосток,
Бели дезе кертек,
Ичи онын чербек,
Куйругы онын чолтык.

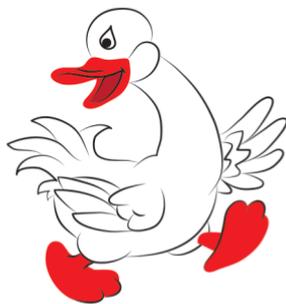
(Төө)

Кеен чүмдү кийимдү,
Кызыл жараш сагалду.
Чазы жокко өйди билер,
Чат эрте улус ойгозор.

(Пөтүгөш)

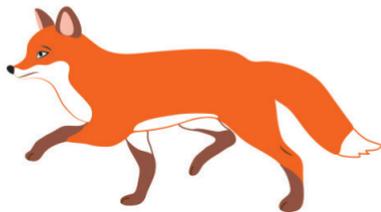

Кызыл өдүктү,
Жалбан-жалбан базытту,
Кыјыран кылыкту,
Кызыл-жалбак тумчукту.

(Кас)

Кызыл-јараш
Куйрукту,
Чичкечек тумчукту,
Бойы јараш бүдүмдү.
Мен билерим ол ...

(Түлкү)

Јелмер түктү
Талтак бутту,
Кышкыда уйкулу,
Јайгыда базытту
Не тынду? ...

(Айу)

Лайгыда кийер боро тонду,
Кышкыда кийер ак тонду.
Кожоны онын тотылдак,
Бойы дезе коркынчак.

(Койон)

Соок кышкы аралда
Карсылдаган тиштерлү,
Көк боро тонду,
Кардым куру-у-у-у,
Адым ... не?

(Бөрү)

Байбак жараш куйрукту,
Чып-чыйрак буттарлу,
Кулактары сыргалу.
Агаштан агашка
Јенил секирер,
Кандый тынду билереер?
(Тийингеш)

Көр-к, Көрк!
Көр-к, Көрк!
Клееткенди көрийдим!
Чочогойдон мергедийдим!
(Көрүк)

Жас ла келзе,
Жанкылдада эдет,
Ўнин укса,
Ўзе улус сүүнет.

(Күүк)

Көмүрдий кап-кара,
Сүттий ап-ак,
Аралда учурайт,
Кайда болгонын,
Нени көргөнин,
Нени укканын,
Ончозын жарлайт
Копты-жипти жетирет.

(Сагыскан)

Түште уйкулу
Түнде кожонду
Ў-ў-ў! Ў-ў-ў!

(Ўкү)

Кызыл төбөлү өрөкөн
Оны кем кайда көргөн?
Агаш чокып отурар,
Курт курсагын чыгарар.

(Томыртка)

Уйуктаза, көзин јумбайт,
Канатту, је учпайт.

(Балык)

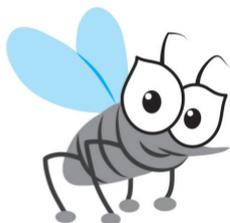

Суулу шил кайырчак
Ичинде јараш өлөндү,
Балыктар жүзөт өңдү.

(Аквариум)

Күскиде агаштын кыбында,
Жаскыда јаланда ла айылда,
Күүлеген учушту,
Табыжы коркышту.

(Чымыл)

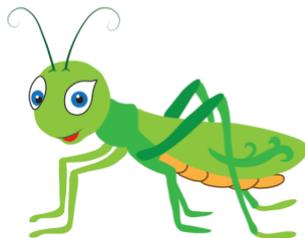
Јараш чоокыр чечегеш,
Алдымда менин јайылды.
Ўзүп аларга «тап» этсем,
Чечегим ырап уча берди.

(Көбөлөк)

Јажыл-торко чамчалу,
Саң-башка тынду.
Секирип-секирип калыза.
Јетпезинг ого качан да.

(Секирткиш)

Буды талтак, ичи чарбак,
Көзи тозырак, оозы јайбак,
Кургак јерге көп јүрбес.

(Бака)

ББК 83.3(2Рос-Алт)

Т – 50

Автор-составитель **Елена Николаевна Тобоева**

В СТРАНЕ ЗАГАДОК

(на алтайском языке)

Редактор О. С. Иркитова

Министерство образования и науки

Республики Алтай

г. Горно-Алтайск, ул. Комсомольская, 3

БУ ДПО РА «Институт повышения квалификации

и профессиональной переподготовки работников

образования Республики Алтай»

г. Горно-Алтайск, ул. Г. И. Чорос-Гуркина, 20

Формат 70x108^{1/32}. Объем 0,75 п. л.

Бумага офсетная. Печать офсетная. Тираж 500 экз.